

Nr 52.

Ankom till riksdagens kansli den 10 maj 1946 kl. 5 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående reglering av priserna å vissa slag av fisk m. m.

I en till riksdagen den 5 april 1946 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 232, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen

1) att medgiva att för tiden till och med den 30 juni 1947 må, i huvudsaklig överensstämmelse med i propositionen förordade grunder, anordnas reglering av priserna å saltvattensfisk;

2) att till Lån till fiskprisregleringsföreningar å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46 under Fonden för låneunderstöd anvisa ett investeringsanslag av 3 500 000 kronor.

I skrivelser den 27 mars och den 5 april 1946 har *statens livsmedelskommission* framlagt förslag i fråga om reglering av priserna å vissa slag av saltvattensfisk för tiden till och med den 30 juni 1947. Förslagen i den förstnämnda skrivelsen avse regleringen på västkusten samt på Skånes och Blekinges kuster, medan skrivelsen av den 5 april gäller regleringen av priset å strömming.

Efter redogörelse för dels huvuddragen av de hittills med statligt stöd anordnade prisregleringarna på fisk och dels livsmedelskommissionens förstnämnda framställningar samt däröver infordrade remissyttranden har föredraganden, *statsrådet Sträng*, anfört och föreslagit följande i ärendet:

»Den under de senaste åren tillämpade regleringen av handeln med fisk torde sedan kriget upphört och mera normala förhållanden på fiskets område inträtt icke längre fylla sitt ändamål. Normalpriser och stoppriser på annan fisk än strömming ha därför redan upphävts från och med den 16 mars 1946, varjämte bemyndigande för livsmedelskommissionen att upphäva normalpriserna och stoppriserna på strömming denna dag meddelats. I nuvarande läge synes icke heller det statliga garantisystem, enligt vilket livsmedelskommissionen till vissa garantipriser inlöser överskottsfisk, böra bibehållas. Såsom av det föregående framgår har livsmedelskommissionens inköps- och beredningsverksamhet på grund av de uppkomna stora överskotten av fisk medfört vissa förluster, vilka delvis täckts av statsmedel. För närvarande arbetar 1945 års fiskeriutredning med frågan om den framtida prisregleringsverksamheten på fiskets område. Då enligt livsmedelskommis-

sionens mening ett visst prisstöd till fisket alljämt synes böra lämnas bland annat för att utjämna förluster som vid tillfällen av för stor fisktillförsel kunna drabba enskilda fiskare, har kommissionen efter samråd med priskontrollnämnden — i avbidan på slutförandet av fiskeriutredningens arbete — framlagt förutberörda förslag till provisoriska regleringar av handeln med fisk. I likhet med kommissionen finner även jag nödvändigt, att en viss reglering av priserna å fisk tills vidare upprätthålles. Beträffande frågan efter vilka grunder denna reglering bör ske kan jag i huvudsak ansluta mig till de nu av kommissionen framlagda förslagen. Dessa anknyta i viss utsträckning till de prisregleringar å saltvattensfisk, vilka gällde före krigsutbrottet och under de första krigsåren.

I fråga om annan saltvattensfisk än strömming torde prisstödet böra anordnas så att livsmedelskommissionen efter samråd med priskontrollnämnden och på förslag av vederbörande fiskareorganisationer fastställer minimipriser å de viktigaste fiskslagen. I den mån dylik fisk icke kan säljas till lägst minimipriset, bör den övertagas av för ändamålet bildade prisregleringsföreningar till ett i princip lägre än minimipriset liggande stödpris. För att möjliggöra för prisregleringsföreningarna att utbetala stödpris, skola föreningarna åtnjuta ekonomiska bidrag. Dessa skola utgå i form av pristillägg per kilogram uppkommen överskottsfisk. Pristilläggens storlek bör i förväg fastställas av livsmedelskommissionen. Eventuella beslut om fångstbegränsningar torde böra underställas kommissionen för godkännande.

För att täcka kostnaderna för pristilläggen synas såsom kommissionen föreslagit i första hand böra anlitas fiskregleringsavgifter, som sålunda alljämt torde böra upptagas av fiskerinäringen. Dylika avgifter böra utgå, förutom å svenskfångad fisk, å färsk eller frusen importfisk, därest icke livsmedelskommissionen i fall av knapphet på fisk inom landet eller om det inhemska fiskpriset skulle ligga högre än som kan anses skäligt finner att regleringsavgift icke bör uttagas å importerad fisk. För den händelse så befinnes påkallat, synes Kungl. Maj:t dessutom böra kunna förordna om regleringsavgift å beredd vara, som införes till riket. I enlighet med vad livsmedelskommissionen föreslagit, synes regleringsavgift böra utgå med högst 5 procent av försäljningssumman. I samband med att ifrågavarande prisreglering träder i kraft bör den nu gällande prisclearingen å importerad fisk avvecklas. Clearingavgifter böra sålunda icke längre uttagas å vare sig importerad eller svenskfångad fisk.

I regleringsavgifter ha beräknats under tiden intill den 1 juli 1947 inflyta omkring 1 500 000 kronor. Då kostnaderna för prisstödet under samma tid uppskattats till 2 500 000 kronor erfordras ett särskilt tillskott av 1 000 000 kronor, för vilket clearingkassans behållning torde få anlitas. Jag har intet att erinra mot livsmedelskommissionens förslag att, i den mån detta belopp den 1 juli 1947 icke behövt tagas i anspråk, det efter Kungl. Maj:ts närmare bestämmande får utbetalas till prisregleringsföreningarna för fondering till täckande av å rörelsen eventuellt uppkommande förluster eller användas till fortsatt prisregleringsverksamhet eller ock, om prisregleringsverksamheten

ej skulle fortsätta i samma eller liknande form efter ingången av juli 1947, användas såsom bidrag till avsättning och beredning av fisk. Därest Kungl. Maj:t skulle besluta en dylik utbetalning till föreningarna, torde föreskrifter böra meddelas för att säkerställa medlens användande för därmed avsett ändamål.

Jämväl stödet åt strömmingspriserna torde böra utformas i enlighet med de av livsmedelskommissionen angivna riktlinjerna. Sålunda torde de auktoriserade producentföreningarna eller deras centralorganisation böra övertaga den garanti å salt överskottsströmming, som hittills lämnats av livsmedelskommissionen.

Prisregleringsavgifter å strömming — med ett öre per kilogram — torde även i fortsättningen böra upptagas av livsmedelskommissionen. Avgifterna böra fonderas hos kommissionen för att i mån av behov användas som bidrag till täckande av de förluster, som beräknas uppkomma för nämnda föreningar i anledning av garantiverksamheten. Såsom av det föregående framgår har Kungl. Maj:t vidare bemyndigat livsmedelskommissionen att till föreningarna utbetala tidigare reserverade prisregleringsavgifter och behållningen i clearingkassan, såvitt den härrör av uppburna regleringsavgifter å strömming, tillhopa omkring 543 000 kronor, för bestridande av kostnader för prisregleringsverksamheten.

Med hänsyn till att prisregleringsföreningarnas respektive ostkustfiskarenas producentföreningars egna kapital äro jämförelsevis begränsade i förhållande till omfattningen av den verksamhet, som de nu skola utöva, torde det vara nödvändigt att lån beviljas dem av statsmedel till de av livsmedelskommissionen föreslagna beloppen, sammanlagt 3 500 000 kronor. Detta belopp torde lämpligen böra anvisas å tilläggsstat II till riksstaten för löpande budgetår under Fonden för låneunderstöd, statskontorets delfond. Jag förordar, att föreningarna för tiden intill den 1 juli 1947 medgives räntefrihet för lånen. För tiden därefter torde det böra få ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma lånevillkoren. Enligt vad statskontoret upplyst kunna föreningarna icke lämna förlagsinteckningar såsom säkerhet för statslånen, vilka därför torde böra lämnas mot allenast skuldförbindelser av föreningarna.»

Utskottet.

Utskottet har vid behandlingen av förevarande proposition icke funnit anledning till erinran mot den plan för provisoriska regleringar av handeln med saltvattensfisk, som framlagts av föredragande statsrådet och som synes utskottet innefatta en lämplig lösning i avvaktan på 1945 års fiskeritrednings blivande förslag i frågan om den framtida prisregleringsverksamheten på fiskets område. I enlighet härmed hemställer utskottet,

att riksdagen må

- 1) medgiva att för tiden till och med den 30 juni 1947 må, i huvudsaklig överensstämmelse med i det föregående förordade grunder, anordnas reglering av priserna å saltvattensfisk;

2) till *Lån till fiskprisregleringsföreningar* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46 under *Fonden för låneunderstöd* anvisa ett investeringsanslag av 3 500 000 kronor.

Stockholm den 10 maj 1946.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Tjällgren, Carl Edmund Eriksson, Alfred Andersson, Gabrielsson, Nils Olsson, Svedberg, Hagman* och *Sundelin*, samt

från andra kammaren: herrar *Andersson* i Tungelsta, *Carlström, Gustafson* i Dädesjö, *Jacobson* i Vilhelmina, *Andersson* i Hyssna, *Nilsson* i Göingegården, *Andersson* i Hedensbyn och *Johansson* i Torp.
